

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Теолінгвістика у руслі синергетичних процесів

Рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 035 Філологія

2020 рік

Розробник: Кравченко Н.О., д. філол. н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови
Протокол № _11_ від "03" липня 2020 року

Завідувач кафедри

Кравченко Н.О.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "__31__" серпня 2020 року

Голова НМК

Телецька Т.В.

Вступ

Навчальна програма дисципліни "Теолінгвістика у руслі синергетичних процесів» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 035 Філологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи та положення нової синтетичної галузі лінгвістики – теолінгвістики, що розглядається з точки зору синергетичних процесів

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу. викладається на першому році навчання (2-й семестр).

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Синергійний підхід до дослідження дискурсу
2. Теолінгвістичний підхід до дослідження дискурсу
3. Лінгвальні та екстралінгвальні характеристики релігійного дискурсу

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити аспірантів з основними положеннями синергетики та теолінгвістики, сформувати необхідні теоретичні знання і практичні навички для здійснення самостійного філологічного дослідження.

Завдання: викладення базових концепцій теолінгвістики; аналіз вихідних настанов та методологічних засад синергетики у розвитку теолінгвістичної теорії; поглиблення, узагальнення та систематизація теоретичних знань аспірантів з германського мовознавства.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК-3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх

дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

Програмні результати навчання:

ПРН-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати: основні тенденції розвитку теолінгвістики; методологічне підґрунтя сучасної теолінгвістики у руслі мовознавства; основні методи лінгвістичного аналізу, які застосовуються при аналізі мовних фактів та явищ

вміти: застосувати комплексний підхід до наукового філологічного дослідження; визначати оптимальні методи аналізу мови та мовлення; використовувати отримані фундаментальні знання і практичні навички на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи, включаючи пошук необхідної інформації, планування експерименту, безпосереднє виконання роботи та обговорення отриманих результатів, формулювання теоретичних висновків; використовувати теоретичні знання у власних наукових дослідженнях.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Синергійний підхід до дослідження дискурсу

Тема 1. Феномен синергії. Історичний аспект

Тема 2. Філософський аспект синергії

Тема 3. Синергійно-синергетичні властивості дискурсивних утворень

Тема 4. Лінгвосинергетичний підхід до вивчення дискурсу

Змістовий модуль 2. Теолінгвістичний підхід до дослідження дискурсу

Тема 5. Теолінгвістика як новий науковий напрям мовознавства

Тема 6. Історія становлення західної та слов'янської теолінгвістики

Тема 7. Часткова та загальна теолінгвістика

Тема 8. Синхронічна та діахронічна теолінгвістика

Тема 9. Методологія теолінгвістики

Тема 10. Гносеологічні корені складників теолінгвістики

Змістовий модуль 3. Лінгвальні та екстралінгвальні характеристики релігійного дискурсу

Тема 11. Прагматичні, риторичні та інтонаційні особливості англомовних проповідницького та молитовного дискурсів

3. Рекомендована література

Основна

1. Кравченко Н.О. Синергійність англомовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід): монографія / Н.О.Кравченко. – Одеса: КП ОМД, 2017. 408с.
2. Постовалова В.И. Теолінгвістика в современном религиозном дискурсе [Электронный ресурс] . 2012.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

Додаткова

1. Борботько В. Г. Принципы формирования дискурса: от психолінгвістики к лінгвосинергетике / В. Г. Борботько. – М.: Книжный дом «Либроком», 2011. – 288 с.
2. Гадамский А. К. Религиозный язык – теолінгвістика – языкознание.//Ученые записки Таврического национального университета – Филология. Том 20 (59) № 1 – Симферополь: ТНУ, 2007. С.287 -292.
3. Гадамский А. К. Теолінгвістика: история вопроса// Ученые записки Таврического национального университета – Филология. Том 1.18 (57) – № 1 – Симферополь: ТНУ, 2005. С. 16 -26.
4. Дейк Т.А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / Дейк Т.А. ван. – М.: Прогресс, 1989. 312с.
5. Домброван Т.И. Синергетическая модель развития английского языка: Монография. – Одесса: КП ОГТ, 2014. 400 с.
6. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс.– М.: Гнозис, 2004. 390 с.
7. Келер Райнхард. Синергетическая лингвістика [Электронный ресурс] / Келер Райнхард. – Режим доступа.: <http://ubt.opus.hbz-nrw.de/volltexte/2007/413/pdf/synling.pdf>.
8. Лосев А. Ф. Личность и Абсолют [Текст] / А. Ф. Лосев. – М.: Русская мысль, 1999. 719 с.
9. Мечковская Н. Б. Язык и религия: Лекции по филологии и истории религий [Текст]: Пособие для студентов гуманитарных вузов / Н. Б. Мечковская. – М.: Агентство «ФАИР», 1997. 352 с.
10. Певницкий В.Ф. Церковное красноречие и его основные законы /В.Ф. Певницкий// СПб., 1908. 293с.
11. Пелагий. Послание к Деметриаде // Эразм Роттердамский. Философские произведения. М., «Наука», 1987. С. 594-635. <http://www.biblicalstudies.ru/Lib/Father4/Pelagius1.html>

12. Петлюченко Н.В. Харизматика : мовна особистість і дискурс: [монографія] / Наталія Володимирівна Петлюченко. – Одеса : Астропринт, 2009. 464 с.
13. Пихтовникова Л.С. Синергетический метод для исследования дискурса в прагматилистическом аспекте / Л.С. Пихтовникова // Вісник ХНУ. – № 848. – Харків, 2009. С.48-52.
14. Пономаренко Е.В. О принципах синергетического исследования речевой деятельности // Вопросы филологии. – 2007. – № 1. – С. 14-23.
15. Св.Иоанн Лествичник. Лествица /Св.Иоанн Лествичник. – Сергиев Посад, 1894.410с.
16. Топоров В.Н. Миф. Ритуал. Символ. Образ: Исследования в области мифопоэтического./ В.Н. Топоров. – М.: Прогресс, 1995. 624 с.
17. Флоренский П., свящ. Философия культа (Опыт православной антропологии) [Текст] / свящ. П. Флоренский. – М.: Мысль, 2004. 685 с.
18. Хакен Г. Синергетика. М.: Мир, 1980. С. 404.
19. Хоружий С.С. Что такое synergeia? Синергия как универсальная парадигма: ведущие предметные сферы, дискурсивные связи, эвристические ресурсы // Вопросы философии, 2011. – № 12. С. 19–37.
20. Хрестоматия теолінгвістики // Chrestomatia teolingwistyki / ред. Гадамський А.К., Лапич Ч. – Симферополь: Универсум, 2008.352 с.
21. Collins E.F. Reflections on Ritual and on Theorizing about Ritual // Journal of Ritual Studies. – 1998. – V. 12 (1). – P. 1–7.
22. Crystal D. Whatever happened to theolinguistics? In: Chilton P., Kopytowska M., eds Religious language, metaphor and the mind / D.Crystal. 2013.
23. Marshall D. Behavior, Belonging, and Belief: A Theory of Ritual Practice // Sociological Theory. – 2002. – № 20-3. – P. 360-380.
24. van Noppen J.-P. From Theolinguistics to Critical Theolinguistics: the Case for Communicative Probity. 2004. URL:/ <http://www.jovanoppen.tk>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Оцінювання усних відповідей, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку.